

den høitærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet, ser jeg imidlertid en Hindring for, at vi kunne komme til en Tiendeafsløsning; thi naar vi skulle lønne Præsterne efter Bygberegning, saaledes som det er blevet opstillet her, tror jeg vanskeligt vi kunne komme til en Tiendeafsløsning, og derfor holder jeg især paa vort Forslag i Stedet for paa Ministerens. Jeg kan heller ikke indse, hvorfor man vil beholde denne Kornberegning i Byg, undtagen det netop skulde være, fordi man vil følge den Grundsatning, som er fremsat af det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds, nemlig at man absolut bør holde paa det Gamle, thi at man virkelig vil opnaa Noget ved at konservere dette Kornvæsen, og at lade Præsterne blive ved at oppebære Tienden in natura for derefter at foretage denne Udvæjning efter Beregning i Byg, i Stedet for at lade Tiendeyderne betale deres Tiende paa Amtstuen og derefter lade Præsterne oppebære deres Løn, det er mig umuligt at indse. Der er ikke Noget vundet ved det Første fremfor ved det Sidste, naar man ikke netop gaar ud fra, at man vil holde paa Skjæppevæsenet, som jeg vil kalde det. Hvis man vil gaa frem i Retning af at udjævne nogle af de gamle Uretferdigheder, der ere begaaede i Tidernes Løb, saaledes som det forleden blev sagt af det ærede Medlem for Kjøbenhavn's Amts 5te Valgkreds (Hollstein-Ledreborg), tror jeg, at vi ved dette Forslag skulle gjøre det muligt at komme til en Tiendeafsløsning, thi det vil længe staa i Tiendeydernes Hindring, hvorledes denne Byrde er bleven paalagt dem, samtibidigt med, at saa mange store Godseiere vare fri. Hvorfor dog vedligeholde denne betydelige Forskjel paa Jorderne, da de dog ere af een Oprindelse fra Begyndelsen af, og da vi dog vide, at alle Statsindtægter i Grunden skulle komme fra Jorden? Hvorfor skulle vi holde paa, at denne Slags Byrde skal hvile paa en Slags Jord fremfor paa en anden Slags? Jeg tror, det vilde medføre Fremskridt i mange Retninger, naar vi kunde komme til en Udvæjning, og jeg tror, at det let vilde lade sig gjøre, naar Tienden, saaledes som det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) foreslog, blev afløst paa den Maade, at Afsløsningssummen blev forrentet og afdraget med nogle faa Procent. Vi kunne jo senere tale om, hvor stor Afsløsningssummen skulde være; derpaa skal jeg ikke her gaa videre ind, men jeg kan ikke se Andet, end at det er Alles Ønske at komme til en Afsløsning, og det er det, jeg har søgt at gjøre gjældende ved de Ord, jeg nu har udtalt. — Jeg skal kun endnu bemærke, at den Tanke, der er kommen frem om en flydende Løn for Præsterne, tiltaler mig ikke for Diebliffet; men jeg har ikke overveiet dette Spørgsmaal saa grundigt, at jeg vil udtale mig bestemt derom. Jeg maa dog antage, at der snarere kan opnaas en Overenskomst med den ærede Kirke- og Undervisningsminister, naar vi

lade dette Punkt staa hen til en senere Tid. At vi ikke skulde kunne komme til en Overenskomst med den ærede Kirke- og Undervisningsminister paa Grundlag af, at Præsterne lønnes med en bestemt Pengeløn, og at vi ved Siden deraf give dem Bolig og lidt Jord, kan jeg ikke forstaa. Jeg vil derfor endnu hengive mig til det Saab, at vi ved en fortsat Behandling af det Forslag, der nu ligger for, og af det, der i Saar blev forhandlet, maa komme til en Overenskomst ved Arbejde i et Udbalg.

Th. Nielsen: Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Ankær) begyndte sit Foredrag med at sige, at havde vi ikke gjort andet Fremskridt i politisk Henseende, vare vi dog naaede til et stort Fremskridt i politisk Mæbenhertighed, og det lod til, at han glædede sig derved, og jeg kan ikke Andet end unde ham denne Glæde, da det lader til, han ellers har saa megen Kval. Det ærede Medlem talte ellers om, at i 1861—62 sagde man, at det var ikke Andet end aandelige Interesser, man havde for Die ved nærværende Lovs Behandling, nu var det derimod kommet frem, at det egentlig var de materielle Interesser, det gjaldt, og han udtalte da nærmere, hvilke de aandelige Interesser vare, man tidligere havde havt for Die. Han sagde, at de aandelige Interesser vare, at man vilde tage Noget bort fra de større Præstekald og lægge til de mindre. Det var de aandelige Interesser, man nærede i 1861 og 62; men mig forekommer det rigtigt nok, at denne Omfordeling røber Interesser af materiel Art, saa jeg tror, at det ærede Medlem skulde grunde Noget over, om hans Begreber om det Aandelige og det Materielle ere ganske i sin Orden. Han talte endvidere meget vidtløftig om, at vi vilde opspise vore Kapitaler i Tidernes Løb. I det Hele dvælede han mest ved, hvad vi ville opspise i Tidernes Løb, og han søgte at begrunde denne sin Frygt ved, hvad vi allerede nu foretog os med de separate Fonds. Det ærede Medlem beklager, at vi opgive vore Kapitaler, men hvorfor var han saa ikke med til at faae en Formue- og Indtægtsstat, da vi vilde have den, saa undgik vi jo at spise af vore Kapitaler. Men jeg har ikke lagt Mærke til, at det ærede Medlem har været synderlig varm for denne Sag, tværtimod, i Fjor udviklede han meget omhyggelig ved Finantslovens 1ste Behandling, at de Skatter, vi havde, vare meget gode og tilstrækkelige, og at vi slet ikke behøvede nye Skatter. Denne Indvending synes mig at være besynderlig; thi spise vi vore Kapitaler op, saa maa det jo være, fordi vi have for saa Skatter, men hvorfor er det ærede Medlem saa ikke med til at ville have en Formue- og Indtægtsstat? Det ærede Medlem opstillede nogle Beregninger over, hvad Præsterne kunde faae i Gjennemsnit, og han kom til, at de vilde faae imellem 10 og 1100 Rd.; men han sagde saa,